

Indholdsfortegnelse

Forord	9
Introduktion	11
Baggrund	12
Uddybning	13
Bogens struktur	20
Det begrebslige	23
Det historiske	27
Begyndende definitioner på Virksomheders Sociale Ansvar/CSR	28
Arbejdspladsers sociale side gennem tiden	29
Velfærdssamfundet bryder frem	43
Social ansvarsfordeling i det danske samfund	49
Socialt ansvar i forskellige samfundsmodeller	51
Nye tider kræver nye ansvar	55
Ansvar – Virvar	61
Virksomheders Sociale Ansvar/CSR i begreb og praksis	75
Det specifikke – tilgang	78
Historien	81
IKEAs sociale ansvar i internationale rammer	92
Ansvaret bryder grænser	101
IKEAs CSR tilgang og fokus	104
Det generelle – tilgang	106
Historier	109
Hvorfor?	119
Gammel vin på nye flasker eller socialt ansvar som strategisk værktøj	132
»Hvorfor« – i opsummering	135

Hvad?	138
Den sociale mangfoldighed	140
Moralsk eller strategisk CSR	151
Opsummering på »Hvad«	163
Det specifikke – fremgang	170
Vejen frem – IWAY	170
Den sociale organisation	174
De sociale metoder/Praksis	176
Opsummering	194
Det generelle – fremgang	198
Med inspiration fra miljø-området: Livscyklus analyse	201
Konkrete aktiviteter – men endnu uklar strategi	204
Defensiv tilgang til klar prioritering	205
Livsfaser og livssituationer	208
Opsummering	213
Fra »de mange« til mangfoldighed	221
Tidligere sociale aktiviteter	223
Med udgangspunkt i værdierne	226
IKEAs mangfoldighed	240
Den mangfoldige lighed	244
Det Gode Arbejdsliv – personalepolitikken	253
Mangfoldighed i praksis	258
Den hårde kurs for alder	259
At holdningsændre	261
Nye tider – nye positioner	274
High Potentials Præludium	277
Opsummering	284
Praksis og handlerum	286
Organisering af Virksomheders Sociale Ansvar/CSR	288
Praksis og handlerum	292
Feltets mangfoldige faglighed	296
CSR ændrer organisationen	297
Opsummering – etablering og interaktion	302

»IKEA dropper julen«	304
Ekstern kommunikation	310
Virksomhed og samfund	312
Kultur – politik	314
Intern kommunikation	321
Opsummering	325
Julefrokostens prælude	326
Kommunikation	331
Virksomheders Sociale Ansvar/CSR og politik	344
Indsigter og udsyn	349
Både-og frem for enten-eller	350
Virksomhederne på det diskursive felt	355
Fænomen uden modstykke	358
Virksomhed	365
Litteratur	369
Om forfatteren	384

Forord

Afhandlingen, der ligger til grund for denne bog er resultatet af en lang rejse. Det har været en rejse som har ført mig ud i flere ukendte og til tider også uberørte områder. Sammensætningen af mine destinationer er dog nok især det der har gjort rejsen unik.

Med en baggrund i etnologi og massekommunikation, var min indtræden på Socialforskningsinstituttets overvejende sociologisk og økonomisk funderede forskning en stor udfordring. Og som om det ikke var nok, trådte jeg samtidig ind på Handelshøjskolen i Københavns mest utraditionelle erhvervsøkonomiske institut hvor jeg kom ansigt til ansigt med de for mig meget eksotiske filosoffer og politologer. Sidst, men bestemt ikke mindst var ikke bare omgivelserne og dem jeg mødte på min vej nye, mit valg af rejseform (metode) var også en ny oplevelse for mig ligesom min guidebog (det analytiske blik). Vigtigst af alt var det dog at det land jeg trådte ind i (Virksomheders Sociale Ansvar/CSR) ikke bare var nyt for mig, men næsten uberørt forskningsmæssigt og særligt uberørt af én med min bagage, blik og metode.

Denne opdagelsesrejse har været usandsynlig spændende, men den betød også at jeg nogle gange fór vild undervejs – tog en sti der endte blindt eller som trak mig væk fra mit fokus, hvis ikke alt det nye jeg mødte overvældede mig i en sådan grad at det til tider gjorde mig stum.

Rejselysten forsvandt dog aldrig – og det skyldes først og fremmest at overalt hvor jeg kom, blev jeg mødt med åbne arme, nysgerrighed og stort humør. Jeg vil gerne stile en stor tak til alle mine mange kolleger på Socialforskningsinstituttet; Institut for Ledelse, Politik & Filosofi og CBS' Center for Corporate Social Responsibility for faglig udfordring, personlig interesse og masser af gode fester. Den allerstørste tak skal dog gå til mine rejseguider og vejledere Peter Pruzan, Asmund Born og Tine Damsholt der opmuntrede mig til fortsat at følge min rute, hjalp mig med at finde det rette værktøj når jeg havde brug for det, og fik bragt mig tilbage på den rette sti når jeg var faret vild.

Udover de allerede beskrevne omgivelser på min vej medførte indtrædelsen i det ukendte land også at jeg tog ophold på forskellige destinationer hos de indfødte (virksomhederne) af kortere eller længere varighed. I den sammenhæng vil jeg gerne takke alle virksomheder og interviewpersoner der mødte min nysgerrighed med stor åbenhed og interesse. Ikke mindst skal jeg i den sammenhæng takke IKEA generelt, og mere specifikt daværende administrerende direktør for IKEA-Danmark Peter Høgsted og alle de andre hårdtarbejdende, seriøse og entusiastiske medarbejdere.

Som allerede beskrevet har rejsen været udfordrende, spændende og ind imellem overvældende. Derfor var der også tidspunkter hvor blikket skulle fokuseres og omgivelserne sættes i ro. Den ro fandt jeg på Klitgården, Hald Hovedgård, Ørslev Kloster og Løgumklosters Refugium. Tak til personale og refugie-kolleger for hyggeligt og inspirerende samvær – og tak til Handelshøjskolens rektorat, forskerskolen i Viden og Ledelse samt mine forældre for økonomisk støtte til disse ophold.

Løbende i min rejseentusiasme og/eller rejsefeber stod venner og familie – ofte i undren, men – altid parat med støtte og indsprøjtninger af selvtillid. I har alle været vigtige lynafledere og opmuntrende trænerassistenter, men særligt Camilla, Betina og Kristian har en ære i at jeg tog hele turen og ikke afbrød undervejs.

TAK og gode hilsener til alle!

Anne K. Roepstorff
Oktober 2007/November 2009